



آخ اگه بارون بزنه

درباره عکسی از خشک شدن سد کرج

امیر جدیدی

عکاس و روزنامه‌نگار

دست خودم نیست، به گمانم دیوانه شده‌ام. چند روز است که مثل کفتر بازها شما بخوان «عشق‌بازها» سر به آسمان کرده و انتظار می‌کشم. شده‌ام مثل پدر و مادرهای وسواسی که شب تا صبح هزار بار بالای سر بچه‌شان می‌روند و نفسش را چک می‌کنند. حتی کارم به فحش و فحش کاری و دست به یقه شدن با در و همسایه و غریبه و آشنا کشیده است. به همسایه طبقه بالایی‌ام می‌گویم واشتر توالت فرنگی ات مشکل دارد و دائم صدای آب می‌آید اما گوشش بدهکار نیست. به لباس فروش خیابان ۲۵ شهرپور که شیلنگ آب را روی ماشینش گرفته می‌گویم د ببند لامذهب... مدیر ساختمان گیر داده که منبع بالای پشت بام را به ۲۰۰۰۰ لیتر آپگرید کند. می‌گویم این راهش نیست، اما کسی حرفم را نمی‌شنود. به گمانم دیوانه شده‌ام. آنقدر به سایت‌های هواشناسی و کانال‌های خبری سر زده‌ام که مسیر حرکت ابرهای کومولونیمبوس و نیمبوساتراوس را از دو هفته پیش تا دو هفته بعد از بر شده‌ام. آنقدر مقاله و یادداشت و تحلیل خوانده‌ام که برای خودم یک پا «کاوه مدنی» شده‌ام. توی اخبار می‌خوانم که پدر علم هواشناسی گفته «حتی یک قطره آب هم نباید هدر برود». خبر دیگری می‌گوید میزان مصرف سالیانه آب تهران ۱/۲ میلیارد مترمکعب است که چیزی حدود ۲۲ درصد آن یعنی ۲۶۴ میلیون مترمکعب آن هوا و هدر می‌شود. نمی‌خواهم حال شما را هم مثل خودم خراب کنم. بنابراین توجه شما را به خبرهای امیدوارکننده‌ای که هم اکنون به دستم رسید جلب می‌کنم. چند روزی است که یک آقای به اسم «اسماعیل سقاب‌اصفهانی» معاون رئیس‌جمهور و رئیس سازمان سیاست‌گذاری و مدیریت راهبردی انرژی شده است. ظاهراً این آقا و تیم همراهش بر برنامه جلو آمده‌اند و کاری کرده‌اند که کارشناسان دیگر این حوزه جلویشان سپر انداخته‌اند. این‌ها را به نقل از رئیس شورای اطلاع‌رسانی دولت می‌نویسم. این را هم بگویم که هر چقدر پزشک‌یان و حضری و... پشت این آقا در آمده‌اند لشکری هم به تقدش نشسته‌اند چپ و راست از خجالتش درمی‌آیند. با این حال زور موافقان بر مخالفان چربیده و فعلاً دور، دور این شاخ شمشاد است. ما هم که اساساً از دایره پرتیم و کاری از دستانم بر نمی‌آید جز اینکه سر به آسمان ببرم و زیر لب بخوانم، آخ اگه بارون بزنه...



عکس: مجید عسکری پور/رویتزر

اتفاق می‌افتد همواره توجه و دقت به نیات و اقدامات طرف مقابل است. اگر روزی قرار باشد در چار چوب شرایطی که گفته شده مذاکره با ایالات متحده اتفاق بیفتد، قطعاً یک مذاکره مسلح است. مذاکره مسلح مذاکره‌ای است که ما در آن به طرف مقابل نه تنها هیچ اعتمادی نداریم، بلکه بیش از آن آمادگی این را داریم که در مقابل فریب‌های طرف مقابل اقدامات موثری انجام دهیم.»

اسماعیل بقایی، سخنگوی دستگاه دیپلماسی نیز اظهار داشت: «اساساً توافق با دیکته کردن همخوانی ندارد؛ توافق رانمی‌توان دیکته کرد، بلکه باید مذاکره و تفاهم کرد. در مورد صحبت‌هایی که درباره ردوبدل شدن پیام‌ها مطرح می‌شود، باید گفت این امر جدیدی نیست؛ همیشه در چنین وضعیت‌هایی برخی کشورها چه در منطقه و چه خارج از منطقه تلاش می‌کنند برای جلوگیری از تشدید تنش ایده‌هایی مطرح کنند و کمک‌هایی ارائه دهند. اما اینکه این پیام‌رسانی‌ها در راستای شکل‌گیری یک مذاکره معنادار باشد، ما اکنون در آن مرحله نیستیم. جمهوری اسلامی ایران نیازی به گفتن ندارد؛ بارها نشان داده که همیشه از گفت‌وگو و دیپلماسی هم برای حفظ منافع ملت ایران و هم برای حفظ صلح و ثبات در منطقه استفاده کرده است. ما هرگز ترسی از گفت‌وگو و مذاکره نداشتیم. کسانی از مذاکره گریزان‌اند که منطق ضعیفی دارند یا اصلاً منطق ندارند.»

کاظم غریب‌آبادی، معاون حقوقی و بین‌المللی نیز درباره طرح قطعنامه جدید در آژانس علیه ایران گفت: «امیدوارم عقلانیت نشان داده و قطعنامه را به صورت رسمی مطرح نکنند اما اگر این کار را هم انجام دادند قطعاً ایران هم یک بازنگری‌های اساسی را در سیاست‌های خود انجام خواهد داد، نه به خاطر اینکه گفته شود این قطعنامه آثار مهمی بر ایران خواهد داشت، نه این قطعنامه کوچکترین اثری در حوزه اعمال فشار بر ایران خواهد داشت. اما از جنبه پیامی که صادر خواهد کرد این نشان‌دهنده این است که برای آنها تعامل و همکاری مهم نیست و از این جهت ایران هم محق است که بتواند سیاست‌های خود را در رابطه با این سازمان‌های بین‌المللی و تعهدات بین‌المللی بازنگری انجام دهد.»

▼ میزبانی که منجر شد

عراقچی در اولین بخش صحبت‌های خود در پتل این کنفرانس، گفت: «من معتقدم حمله نظامی اخیر به ایران که در حقیقت به نوعی حمله به دیپلماسی نیز بود، اولین موشکی که از سوی آمریکا و اسرائیل شلیک شد به میز مذاکرات ایران و آمریکا بر خورد کرد. از یک سو چنین وضعیتی داشت، اما از سوی دیگر همین جنگ نشان داد که هیچ راهی جز دیپلماسی وجود ندارد.» ایران و آمریکا فروردین اسما را میانجی‌گری عمان پای میز مذاکره رفتند و پنج دور گفت‌وگوی غیرمستقیم در مسقط و مبر گزار کردند. در حالی که دور ششم این گفت‌وگوها برای روز یکشنبه ۲۵ خرداد برنامه‌ریزی شده بود، ایران در بامداد ۲۳ خرداد مورد حمله قرار گرفت و جنگ ۱۲ روزه آغاز شد. جنگی که با بمباران تأسیسات هسته‌ای ایران با دخالت مستقیم آمریکا، شلیک موشک به پایگاه العدید در قطر (تأسیسات مورد استفاده آمریکا) و در نهایت درخواست آتش‌بس از سوی طرف‌های مقابل به پایان رسید. از آن زمان پیام‌هایی به صورت مستقیم یا از سوی واسطه‌ها میان دو طرف ردوبدل شده اما هنوز چشم‌انداز مشخصی برای حل موضوع وجود ندارد.



است. «او افزود: «یکی از دغدغه‌های اصلی حکمرانی نمایشی «مدیریت تصویر» است که معمولاً از طریق پول‌پاشی در برخی رسانه‌ها دنبال می‌شود. در سال‌های گذشته شاهد شکل‌گیری رسانه‌هایی بوده‌ایم که به صورت شبکه‌ای و در ازای دریافت مبالغی، اقدام به توزیع محتوای واحد در کانال‌ها و گروه‌های مختلف می‌کنند. این واقعیتی است که نباید آن را نادیده گرفت. واقعیت امروز این است که باید از برخی رسانه‌ها پرسید: «چقدر می‌گیری تا منتقدین را تخریب کنی؟» به نظر من این مسئله یک چالش مهم در عرصه سیاست کشور است. خاموش کردن صدای منتقدان، نه تنها نفعی برای کشور ندارد بلکه از نگاه من بازی در زمین رسانه‌های بیگانه است که تلاش می‌کنند برای خود مرجعیت ایجاد کنند. ما به این موضوع توجه نمی‌کنیم که چگونه این رسانه‌ها مرجعیت پیدا می‌کنند. بخشی از این مرجعیت‌یابی نیز به ضعف عملکردی صداوسیما برمی‌گردد. امروز با صداوسیمایی مواجه هستیم که در اختیار یک نگاه سیاسی مشخص قرار گرفته؛ نگاهی که البته در کشور قدرت و توان بالایی دارد.»

اقرار یان گفت: «بخشی از پروژه تخریب خانم سلیمانی به سه دلیل انتقاد و درخواست ایشان برای استعفا آقای زاکانی، دقیقاً در همین چارچوب حکمرانی نمایشی دنبال می‌شود. در حکمرانی نمایشی، نمایشگر صحنه و بازیگر عرصه سیاست تلاش می‌کند با ایجاد هزینه‌های متعدد تهدید منتقدان، هزینه‌نقد را بالا ببرد. حتی به من و برخی از اعضای شورای شهر که منتقد آقای زاکانی هستند گفته می‌شد: «این نوع انتقاد منتج حذف ما از سپهر سیاسی خواهد شد.» به هر حال زمانی شهرداری انتخاب شده که فاقد مؤلفه‌های لازم برای اداره شهر تهران است و به جای اداره حرفه‌ای، اداره سیاسی شهر شکل گرفته است. شهردار تهران با تمام مسئولیت‌های سنگین به جایگاه‌های بالاتری از جمله ریاست جمهوری می‌انداخت. درست مانند مردم قم که در میانه راه رها کرده و از مجلس استعفا داد و به شهرداری تهران آمدند. همان اتفاقی که در نمایندگی ایشان رخ داد؛ یعنی رها کردن مردم قم در میانه راه و آمدن به شهرداری تهران. این نگرانی وجود دارد که کرسی‌های بالاتر کانون اصلی توجه باشند.» اقرار یان با اشاره به اینکه در حکمرانی نمایشی، مشکلات واقعی کشور حل نمی‌شود، گفت: «هر چقدر به انتخابات نزدیک‌تر شویم شاهد فشار بر منتقدان عملکرد آقای زاکانی هستیم. ابزاری برای شناسایی اینکه این فعالیت‌ها از سوی چه کسانی انجام می‌شود، در اختیار ما نیست. برخی از این حساب‌ها اشخاص حقیقی و شناخته شده هستند و برخی اکانت‌ها هم فیک هستند که در مقابل گرفتن پول به تخریب و توهین می‌پردازند. این رویکرد سیاسی باید مورد توجه و رسیدگی دستگاه قضایی قرار گیرد تا فضای نقد در کشور با خاموشی مواجه نشود. خاموش شدن فضای نقد، قطعاً به نفع ایران نیست.»

این عضو شورای شهر تهران در نکته پایانی تأکید کرد: «این سبک بر خورد را در دوره‌های گذشته و مقاطع تاریخی در قتل و قتل‌عام شهردار تهران مشاهده کردیم. ایشان شخصیت گمنامی در سیاست نیست و چهره‌ای شناخته شده است. معتقدم اگر امروز بخشی از مردم اعتماد خود را به صندوق رأی از دست داده‌اند ریشه در رفتارهایی در عرصه سیاست دارد که نمادهای مشخصی دارند و شخصیت‌هایی این رویکردها را دنبال می‌کنند. این افراد به دنبال مشارکت حداقلی هستند تا در سایه این مشارکت کم، بتوانند در قالب حکمرانی نمایشی، کرسی‌های خود را برای مقاصد آینده حفظ کنند.»

کرد. این ایران نبود که از دیپلماسی فرار کرده باشد؛ این آمریکا و کشورهای غربی بودند که همواره به دنبال تحمیل تمایلات خود در طول مذاکره بودند. به نظر من، دیپلماسی همچنان می‌تواند زنده باشد و همچنان راهکار نهایی برای حل و فصل اختلافات است، اما باید به معیارها و ضوابط و اصول آن پایبند بود.»

▼ تعیین دوباره چارچوب‌های تهران

عراقچی در پرسش و پاسخ با خبرنگاران، بیشتر به موضوع تعیین چارچوب‌های تهران برای گفت‌وگو پرداخت. او در این اظهارات بار دیگر بر اینکه ایران هیچ وقت میز مذاکره را ترک نکرده، تأکید کرد. وزیر امور خارجه در پاسخ به این سوال که آیا ایران برای مذاکره با ایالات متحده نقشه جدید دارد، گفت: «من نگفتم که یک پلن جدید داریم؛ صحبت من کاملاً روشن است. جمهوری اسلامی ایران همواره طرفدار دیپلماسی و مذاکره بوده، اما مذاکراتی که منصفانه، مبتنی بر راهبرد و بر اساس منافع متقابل باشد و عادلانه و شرافتمندانه برگزار شود. رویکرد فعلی دولت آمریکا به هیچ وجه نشان‌دهنده آمادگی برای مذاکره‌ای برابر و منصفانه به منظور دستیابی به منافع متقابل نیست. آنچه تاکنون از آمریکایی‌ها شاهد بوده‌ایم، در حقیقت تلاش برای دیکته کردن خواسته‌های کاملاً خد کشوری و زیاده‌خواهانه بوده است. در مقابل چنین خواسته‌هایی، ما هیچ فرصتی برای گفت‌وگو نمی‌بینیم. با این حال، ایران همواره آماده گفت‌وگو بوده، هست و خواهد بود ولی هرگز در مذاکراتی که ماهیت آن دیکته‌ای باشد شرکت نخواهد کرد.»

▼ استقبال مشروط خرازی از مذاکره با آمریکا

کمال خرازی، رئیس شورای راهبردی روابط خارجی نیز در حاشیه حضورش در این کنفرانس، در پاسخ به سؤالی درباره ادعای آمریکایی‌ها در خصوص تمایل شان برای مذاکره با ایران، گفت: «ما نشانه‌ای از اینکه تحولی در دیدگاه آقای ترامپ رخ داده باشد مشاهده نمی‌کنیم. اگر به این دیدگاه برسند که باید تعامل مثبت و مبتنی بر اصول مذاکره واقعی داشته باشند، ما هم استقبال می‌کنیم اما هنوز آثاری ندیده‌ایم. اگر رویکرد مثبتی داشته باشند و حاضر باشند بر اساس احترام متقابل و اصل برابری مذاکره کنند، ما هم از مذاکره استقبال می‌کنیم. به خصوص اینکه ابتدا باید پاسخ این سوال را در اولین جلسه بدهند که چرا چنین تجاوزی را علیه ایران انجام دادند وقتی که مبنای قانونی نداشت؟ طبیعتاً وقتی نتوانند این حرکت را توجیه کنند، عواقب آن را هم باید بپذیرند.»

▼ اظهارات مذاکراتی و هسته‌ای معاونین عراقچی

سه معاون وزیر خارجه در این کنفرانس حضور داشتند و درباره گمانه‌زنی‌ها راجع به شکل‌گیری مذاکرات، تبادل پیام میان دو طرف و تحرکات طرف‌های غربی در آژانس علیه ایران صحبت کردند.

سعید خطیب‌زاده، رئیس مرکز مطالعات سیاسی و بین‌المللی وزارت امور خارجه گفت: «در حالی که طرف مقابل تمامی سلاح‌های نظامی خود را علیه کشورهای دیگر به کار گرفته، تمام منابع خود را مسلح کرده و آرایش تهدید برای کشورهای دیگر می‌گیرد، این یک مذاکره بی‌طرفانه نیست. لذا آنچه

هست ولی چگونه می‌شود رذیله‌های اخلاقی بعضی از اعضای شورای شهر را که باعث ایجاد شبهه و ناآرامی نشان دادن شهردار تهران و تضعیف جبهه انقلاب می‌شود، جمع کرد؟ گفته شد او این توثیق را پاک کرده است.» این بار اما مهدی چمران رأساً اقدام کرد و او را شورای شهر تهران اخراج کرد.

▼ بی‌احترامی علیرضا زاکانی به نهاد بالادستی‌اش

البته تنها افرادی خارج یا داخل شهرداری نیستند که به راحتی به اعضای شورای شهر توهین می‌کنند. در گذشته‌ای نه چندان دور و اردیبهشت سال گذشته نیز زاکانی در تشریح قرارداد ۱/۲ میلیارد یورویی ایران و چین با اعضای شورای شهر تهران در افتاد و به آنهایی احترامی کرد. او در جایی به یکی از اعضای شورای شهر تهران گفت: «وسط حرف بزرگ‌تر خود نپر.» در آن جلسه برخی از اعضای شورای شهر تهران به نشانه اعتراض حاضر نشدن حرف‌های زاکانی را گوش کنند و در حال ترک صحن شورای شهر بودند که ناگهان زاکانی به آنها گفت: «کجامی روید اگر نقدی را مطرح کردید بایستید و جواب خود را بشنوید.» او در بخش دیگری از سخنان خود و با خطاب قرارداد منتقدان خود در شورای شهر تهران تأکید کرد: «بی‌تردید از این به بعد حرف می‌زنم، چون عده‌ای برای اینترنشنال خوراک خبری تولید می‌کنند و برخی با حرف‌هایشان امید و ایمان را می‌کشند. دوستان می‌گویند آنچه اعلام شده را قبول نداریم، خب قبول نداشته باشید.» در جریان بررسی سازمان شدن نهاد راهبری پایش طرح‌های توسعه شهری (۱۳ آبان) نیز زاکانی اعلام کرد که ارائه طرح الزام شهرداری برای این مهم توسط شورای شهر تهران را زیر سوال برده و این اقدام نهاد بالادستی خود را غیرقانونی خواند. این صحبت او با واکنش تند برخی اعضای شورای شهر تهران از جمله مهدی چمران رئیس این شورا روبه‌رو شد و دو جلسه پس از آن تر جس سلیمانی پیشنهاد استعفا را مطرح کرد.

▼ پول‌پاشی در رسانه برای تخریب منتقدان

اما این بار که هتاک و بی‌احترامی از سوده نجفی گذشته و به سقره سردار سلیمانی رسیده است، اعضای شورای شهر تهران کوتاه نیامده و دست به دامن قوه قضائیه شده‌اند.

مهدی اقرار یان، عضو شورای شهر تهران درباره بی‌احترامی به اعضای شورای شهر تهران به هم‌میهن گفت: «به باور من این مسئله بخشی از واقعیت سیاست ایران است. امروز شخصیت‌هایی در عرصه سیاسی کشور حضور دارند که حیات سیاسی خود را در چارچوب «حکمرانی نمایشی» تعریف می‌کنند. حکمرانی نمایشی دارای شاخص‌های مشخصی است و بنده آقای زاکانی را نماد این نوع حکمرانی در کشور می‌دانم؛ حکمرانی‌ای که در آن نمادگرایی بر جوهر سیاست‌گذاری غلبه دارد و سیاست‌گذاری عمدتاً واکنشی و کوتاه‌مدت است. در این نوع حکمرانی، اولویت مسئولان بیشتر «مدیریت تصویر» است نه «مدیریت بحران». از ویژگی‌های آن نیز شکل‌گیری یک بوروکراسی نمایشی در ساختار هاست. یعنی ایجاد کمیته‌ها، شوراهای کارگروه‌های متعدد برای بررسی یک مشکل که اغلب خروجی عملی و مؤثری ندارند. در حال حاضر نمادهایی از این حکمرانی نمایشی در کشور قابل مشاهده